

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

อารัมภบท

ภาคี

มีจิตสำนึกถึงคุณค่าอันแท้จริงของความหลากหลายทางชีวภาพและถึงคุณค่าทางนิเวศ, พันธุกรรม, สังคม, เศรษฐกิจ, วิทยาศาสตร์, การศึกษา, นันทนาการและสุนทรียภาพของความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ,

มีจิตสำนึกด้วยถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพต่อวิวัฒนาการและการดำรงรักษาระบบเกื้อหนุนชีวิตในชีวมณฑล,

ยืนยันว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นความหวังใยสนใจร่วมกันของมวลมนุษยชาติ

ยืนยันอีกว่ารัฐมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพของตน,

ยืนยันอีกว่ารัฐมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ทรัพยากรชีวภาพในแบบที่ยั่งยืน,

วิตกห่วงใยว่าทรัพยากรชีวภาพกำลังลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยกิจกรรมของมนุษย์อย่างแนชัด

สำนึกถึงการขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและถึงความต้องการเร่งด่วนที่จะพัฒนาสมรรถภาพทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและสถาบันเพื่อให้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินมาตรการที่เหมาะสม

รับทราบว่าเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากที่จะคาดการณ์, ป้องกัน, และขจัดสาเหตุที่ทำให้เกิดการลดลงอย่างมีนัยสำคัญและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ต้นตอแหล่งปัญหา

รับทราบด้วยว่าในกรณีที่มีการคุกคามจนเกิดการลดลงอย่างมีนัยสำคัญหรือการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ควรใช้การขาดหลักฐานที่สมบูรณ์ทางวิทยาศาสตร์เป็นเหตุผลในการผ่อนผันการดำเนินมาตรการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดการคุกคามนั้น

นอกจากนั้นรับทราบว่าความประสงค์พื้นฐานในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการธำรงรักษาและฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

นอกจากนั้นรับทราบว่าการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ, โดยเฉพาะในประเทศแหล่งกำเนิด, มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง

ตระหนักถึงการพึ่งพาอาศัยอย่างใกล้ชิดและตามชนบประเพณีเดิมของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น ซึ่งใช้ทรัพยากรชีวภาพในการดำเนินชีวิตตามชนบประเพณีเดิมและถึงความปรารถนาในอันที่จะแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัติที่สืบทอดมาตาม

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตระหนักอีกด้วยถึงบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่สตรีมีต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และยืนยันความต้องการเพื่อให้มีการเข้าร่วมอย่างเต็มที่โดยสตรีทุกระดับ ในการวางนโยบายและการดำเนินการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

เน้นความสำคัญของและความต้องการที่จะส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศ, ภูมิภาคและทั่วโลก ระหว่างรัฐและองค์กร ระหว่างรัฐบาลระหว่างประเทศ และภาคเอกชน ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ

ยอมรับว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับทรัพยากรการเงินทั้งใหม่และเพิ่มเติมและการเข้าถึงอย่างเหมาะสม ซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง อาจจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง ในสมรรถนะของสังคมโลกที่จะบรรเทาความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ยอมรับอีกด้วยว่าข้อกำหนดพิเศษเป็นสิ่งที่ต้องการเพื่อที่จะสนองต่อความปรารถนาของประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งข้อกำหนดเกี่ยวกับทรัพยากรการเงินทั้งใหม่และเพิ่มเติม และการเข้าถึงอย่างเหมาะสมซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

รับทราบในการนี้ เงื่อนไขพิเศษของประเทศพัฒนาแล้วและรัฐที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

ยอมรับว่าการลงทุนอย่างจริงจังเป็นสิ่งที่ต้องการสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และยอมรับว่ามีการคาดหวังต่อผลกำไรทางสิ่งแวดล้อม, เศรษฐกิจและสังคม จากการลงทุนเหล่านี้

ตระหนักถึงการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจและการกำจัดความยากจนว่าเป็นความสำคัญอันดับแรก และอยู่เหนือสิ่งอื่นใดของประเทศกำลังพัฒนา

สำนึกว่าการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวดในอันที่จะสนองความปรารถนาของประชากรโลกที่กำลังทวีจำนวนขึ้นทางด้านอาหาร, สุขภาพและอื่น ๆ ซึ่งโดยเจตนาารมณ์ของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนนั้น การเข้าถึง และการแบ่งปันทั้งทรัพยากรพันธุกรรมและเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

รับทราบว่า, ในที่สุดแล้ว, การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนจะเสริมสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างรัฐให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นและมีคุณภาพการต่อสันติสุขสำหรับมวลมนุษยชาติ

ปรารถนาที่จะเสริมสร้างและทำให้การดำเนินงานระหว่างประเทศในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนสมบูรณ์ขึ้น, และ

ตกลงใจที่จะอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ของชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต

ได้ตกลงดังต่อไปนี้

มาตรา 1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้, ซึ่งดำเนินการโดยสอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง, ได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม, หมายถึงโดยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเหมาะสมและโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม, โดยคำนึงถึงสิทธิทั้งหมดเหนือทรัพยากรและเทคโนโลยี, และโดยการสนับสนุนที่เหมาะสม

มาตรา 2 การใช้คำศัพท์

ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญานี้

“ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายถึง การมีความผิดแผกแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตจากทุกแห่งรวมถึง, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, ระบบนิเวศทางบก, ทางทะเลและทางน้ำอื่นๆ และการประกอบรวมทางนิเวศ ซึ่งสิ่งมีชีวิตเป็นส่วนหนึ่งในนั้นด้วยในการนี้รวมถึงความหลากหลายภายในชนิดพันธุ์, ระหว่างชนิดพันธุ์และของระบบนิเวศ

“ทรัพยากรชีวภาพ” หมายถึงทั้งทรัพยากรพันธุกรรม, สิ่งมีชีวิตหรือส่วนใด ๆ ของสิ่งมีชีวิต, ประชากร, หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตของระบบนิเวศ ซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงและตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ

“เทคโนโลยีชีวภาพ” หมายถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใดๆ ซึ่งใช้ระบบชีววิทยา, ใช้สิ่งมีชีวิตหรือส่วนที่แยกออกจากสิ่งมีชีวิต, เพื่อทำให้หรือเปลี่ยนแปลงผลผลิตหรือกระบวนการสำหรับการใช้ทางวิทยาศาสตร์

“ประเทศแหล่งกำเนิดของทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง ประเทศซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรพันธุกรรมเหล่านั้น ในสภาพตามถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

“ประเทศซึ่งให้ทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง ประเทศซึ่งสำรองทรัพยากรพันธุกรรมรวบรวมสะสมได้จากแหล่งซึ่งอยู่ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ, ในที่นี้หมายถึงรวมถึงประชากรของชนิดพันธุ์ทั้งที่อยู่ในธรรมชาติและที่เลี้ยงหรือปลูก, หรือทรัพยากรพันธุกรรมที่ได้จากแหล่งซึ่งอยู่นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ซึ่งอาจจะหรืออาจไม่ได้ถือกำเนิดในประเทศนั้น

“ชนิดพันธุ์ที่เลี้ยงหรือเพาะปลูก” หมายถึง ชนิดพันธุ์ซึ่งได้ผ่านกระบวนการวิวัฒนาการ โดยได้รับอิทธิพลจากมนุษย์ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของมนุษย์

“ระบบนิเวศ” หมายถึงระบบรวมอันซับซ้อนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ประกอบด้วยชุมชนประชากรพืช, สัตว์และจุลินทรีย์กับสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตซึ่งอยู่ร่วมกัน แบบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นหน่วยที่มีบทบาทหน้าที่

“การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง การอนุรักษ์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพภายนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ

“สารพันธุกรรม” หมายถึง สารใดๆ ของพืช, สัตว์, จุลินทรีย์หรือแหล่งกำเนิดอื่นๆ ซึ่งบรรจุหน่วยที่มีบทบาทหน้าที่ในการสืบทอดพันธุกรรม

“ทรัพยากรพันธุกรรม” หมายถึง สารพันธุกรรมซึ่งมีคุณค่าตามความเป็นจริงและตามศักยภาพ

“แหล่งที่อยู่อาศัย” หมายถึง สถานที่หรือประเภทของสถานที่ซึ่งสิ่งมีชีวิตหรือประชากรเกิดขึ้นตามธรรมชาติ

“สภาพในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง สภาพซึ่งทรัพยากรพันธุกรรมมีอยู่ในระบบนิเวศและในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและสำหรับกรณีที่เป็นชนิดพันธุ์ที่เสี่ยงหรือปลูก, หมายถึงในสภาพแวดล้อมซึ่งชนิดพันธุ์เหล่านั้นได้ถูกพัฒนา จนมีลักษณะ/คุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม

“การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” หมายถึง การอนุรักษ์ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการบำรุงรักษาและการฟื้นคืนสภาพของประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ และสำหรับกรณีที่เป็นชนิดพันธุ์ที่เสี่ยงหรือปลูก, หมายถึง ในสภาพแวดล้อมซึ่งชนิดพันธุ์เหล่านั้นได้ถูกพัฒนาจนมีลักษณะ/คุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม

“พื้นที่คุ้มครอง” หมายถึง พื้นที่ซึ่งได้รับการกำหนดขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ซึ่งถูกระบุให้หรือวางระเบียบให้และจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์พิเศษเฉพาะการอนุรักษ์

“องค์การมหาชนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค” หมายถึง องค์การที่ประกอบด้วยรัฐอธิปไตยในภูมิภาคใดก็ตาม ซึ่งรัฐสมาชิกได้มอบอำนาจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ที่อนุสัญญาครอบคลุมและซึ่งได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ เพื่อลงนาม, ให้สัตยาบัน, ให้ความเห็นชอบหรือเข้าเป็นภาคีเพิ่มเติม โดยสอดคล้องกับระเบียบวิธีการภายใน

“การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน” หมายถึง การใช้องค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพในวิถีทางและด้วยอัตราที่ไม่นำไปสู่การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว, ทั้งนี้โดยธำรงรักษาศักยภาพความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อสนองความต้องการและความปรารถนาของคนรุ่นปัจจุบันและในอนาคต

“เทคโนโลยี” หมายถึง เทคโนโลยีชีวภาพ

มาตรา 3 หลักการ

รัฐมี, โดยสอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ, สิทธิอธิปไตยที่จะใช้ทรัพยากรของตนตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของตนเอง, และตามความรับผิดชอบเพื่อให้หลักประกันว่า กิจกรรมในความรับผิดชอบหรือในความควบคุมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่นหรือของพื้นที่นอกเหนือเขตอำนาจของชาติ

มาตรา 4 ขอบเขตดูแลอาณานิคม

ภายใต้สิทธิของรัฐอื่นๆ, และยกเว้นดังที่ได้เสนอไว้ในอนุสัญญานี้, ข้อกำหนดของอนุสัญญานี้ มีผลให้แต่ละภาคนำไปใช้ในขอบเขต ดังต่อไปนี้

1) ภายในพื้นที่ซึ่งอยู่ในดูแลอาณานิคมของชาติภาคนั้น ในกรณีขององค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ

2) ภายในพื้นที่ของดูแลอาณานิคมของชาติ หรือในพื้นที่นอกเหนือดูแลอาณานิคมของชาติภาคนั้น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและกิจกรรม ซึ่งดำเนินการภายใต้ดูแลอาณานิคมหรือการควบคุมของตน ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่าผลจะเกิดขึ้นที่ใด

มาตรา 5 ความร่วมมือ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, ร่วมมือกับภาคีอื่นๆ, โดยตรงหรือ, ในกรณีที่เหมาะสม, โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีสมรรถภาพ, ในประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่นอกเหนือเขตอำนาจของชาติ และเกี่ยวกับเรื่องอื่นที่มีความสนใจร่วมกัน, เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 6 มาตรการทั่วไปสำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

แต่ละภาคีจักต้อง, โดยสอดคล้องกับสถานการณ์และสมรรถนะของตน, ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, หรือปรับกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังกล่าว ซึ่งจักต้องคำนึงถึง, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, มาตรการซึ่งกำหนดในอนุสัญญา ที่เกี่ยวข้อง กับ ภาคีและ
- 2) ประสาน, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนให้เข้ากับแผน, โปรแกรมและนโยบายของหน่วยงานหรือแผนโปรแกรม, นโยบาย ร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 7 การจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, โดยเฉพาะตามความมุ่งหมายของมาตรา 8 และ 10, ดังต่อไปนี้

- 1) จำแนกระบุองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยพิจารณารายการซึ่งระบุตามประเภท ดังกำหนดในภาคผนวก 1
- 2) ติดตามตรวจสอบ, ด้วยการเก็บตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ, องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งระบุไว้ในอนุวรรค ก) ข้างต้น, โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่องค์ประกอบที่จำเป็นจะต้องมีมาตรการอนุรักษ์เร่งด่วนและที่มีศักยภาพสูงสุดในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 3) จำแนกระบุกระบวนการและประเภทของกิจกรรมซึ่งมีหรือมีแนวโน้มว่าจะมีผลกระทบเสียหายอย่างสำคัญต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และติดตามตรวจสอบผลนั้นด้วยการเก็บตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ และ
- 4) ดำรงรักษาและจัดระบบ, โดยใช้กลไกใดๆ ก็ตาม, ข้อมูลซึ่งได้จากการจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบกิจกรรมดังอนุวรรค ก), ข) และ ค) ข้างต้น

มาตรา 8 การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม

- ก) จัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ข) จัดทำ, ในกรณีที่เหมาะสม, แนวทางสำหรับการเลือก, การจัดตั้ง, และการจัดการพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ค) จัดระเบียบหรือจัดการทรัพยากรชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพไม่ว่าอยู่ในหรือนอกพื้นที่คุ้มครอง เพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ง) ส่งเสริมการคุ้มครองระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และธำรงรักษาประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ
- จ) ส่งเสริมการพัฒนาที่เหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแบบยั่งยืนในพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่คุ้มครอง เพื่อให้การคุ้มครองแก่พื้นที่นั้นต่อไป
- ฉ) ฟื้นฟูและถนอมรักษาระบบนิเวศเสื่อมโทรมและส่งเสริมการบำรุงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามใกล้จะสูญพันธุ์ โดยการวางแผนและดำเนินการตามแผนหรือกลยุทธ์การจัดการอื่นๆ
- ช) จัดตั้งหรือธำรงรักษาวิธีการที่จะจัดระเบียบ, จัดการหรือควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และการปล่อยสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม อันมีผลต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ด้วย
- ซ) ป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น, ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ซึ่งคุกคามระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัย, หรือชนิดพันธุ์อื่น
- ฌ) พยายามที่จะจัดวางเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการโดยสอดคล้องระหว่างการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ฎ) ภายใต้กฎข้อบังคับแห่งชาติ, ให้ความเคารพ, สงวนรักษาและดำรงไว้ซึ่งความรู้ ประดิษฐ์กรรม และการถือปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่นซึ่งปรากฏในการดำเนินชีวิตที่สืบทอดมาตามประเพณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและส่งเสริมการประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ด้วยมีความเห็นชอบและการเข้าร่วมของผู้ทรงความรู้, เจ้าของประดิษฐ์กรรมและผู้ถือปฏิบัติอื่นๆ และสนับสนุนการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัติอื่นๆ
- ฏ) จัดทำหรือธำรงรักษาข้อบังคับที่จำเป็นและหรือข้อกำหนดระเบียบบังคับต่างๆ เพื่อการคุ้มครองชนิดพันธุ์และประชากรที่ถูกคุกคาม
- ถ) ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่ามีความเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพตามการดำเนินงานตามมาตรา 7, ควบคุมหรือจัดการกระบวนการและกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ฐ) ร่วมมือในการจัดหาความสนับสนุนทางการเงินและอื่นๆ สำหรับการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดังได้กล่าวในอนุวรรค ก) ถึง ฎ) ข้างต้น, โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา 9 การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, และที่สำคัญ โดยสอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

- 1) ยอมรับนำมาตรการสำหรับอนุรักษ์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติมาใช้, โดยเฉพาะประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดขององค์ประกอบนั้น
- 2) จัดตั้งและธำรงรักษาสีเขียวอันอำนวยการอนุรักษ์และการวิจัยนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเกี่ยวกับพืช สัตว์ และจุลินทรีย์, โดยเฉพาะในประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดทรัพยากรพันธุกรรม
- 3) ยอมรับนำมาตรการสำหรับบำรุงและฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์และมาตรการสำหรับนำกลับเข้าสู่ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเดิมของชนิดพันธุ์นั้น ๆ มาใช้ภายใต้สภาพที่เหมาะสม
- 4) จัดระเบียบและจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมสะสมทรัพยากรชีวภาพจากถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ เพื่อจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยไม่คุกคามระบบนิเวศ และเพื่อจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ประชากรของชนิดพันธุ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ยกเว้นในกรณีที่มีความต้องการมาตรการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติแบบชั่วคราวเป็นพิเศษ ภายใต้อนุวรรค ค) ข้างต้นและ
- 5) ร่วมมือในการให้ความสนับสนุนทางการเงินและอื่น ๆ เพื่อการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดังได้กล่าวในอนุวรรค ก) - ง) และในการจัดตั้งและธำรงรักษาสีเขียวอันอำนวยการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติในประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา 10 การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการดังต่อไปนี้, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม

- 1) ผลานการพิจารณาการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเข้ากับการตัดสินใจระดับชาติ
- 2) ยอมรับนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรชีวภาพมาใช้ เพื่อหลีกเลี่ยง หรือลดผลกระทบเสียหายที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- 3) คุ้มครองและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชีวภาพตามธรรมเนียมนิยม โดยสอดคล้องกับการถือปฏิบัติตามขนบประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งเหมาะสมตามเงื่อนไขที่จำเป็นในการอนุรักษ์หรือการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 4) สนับสนุนประชากรท้องถิ่นในการจัดทำและดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขในพื้นที่เสื่อมโทรม ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพถูกทำลายจนลดน้อยลง
- 5) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและภาคเอกชนในการพัฒนาวิธีการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 11 มาตรการสร้างเสริมแรงจูงใจ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, นำเอามาตรการที่เหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมาใช้ ซึ่งมาตรการเหล่านี้เป็นเสมือนแรงจูงใจเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 12 การวิจัยและการฝึกอบรม

ภาคี โดยคำนึงถึงความต้องการพิเศษของประเทศกำลังพัฒนา, จักต้อง

ก) จัดวางและธำรงรักษาโปรแกรมเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการ และการฝึกอบรมไว้ในมาตรการเพื่อการจำแนกระบุ การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์ประกอบอย่างยั่งยืน และให้ความสนับสนุนแก่การศึกษาและการวิจัยนั้น ๆ สำหรับความต้องการ โดยเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนา

ข) ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยที่อุทิศให้แก่การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา, ให้สอดคล้องกับมติของสมัชชาภาคี ซึ่งดำเนินสืบเนื่องจากข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี

ค) เพื่อดำเนินการสืบเนื่องตามข้อกำหนดของมาตรา 16, 18 และ 20, ส่งเสริมและร่วมมือในการใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในการพัฒนาวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 13 การให้การศึกษาและการความตระหนักแก่สาธารณชน

ภาคีจักต้อง

1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจในความสำคัญของ, และมาตรการที่ต้องการเพื่อ, การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, เช่นเดียวกับการถ่ายทอดเผยแพร่ผ่านสื่อ, และการสอดแทรกหัวข้อเหล่านี้ไว้ในโปรแกรมการให้ศึกษา และ

2) ร่วมมือ, *เท่าที่เหมาะสม*, กับรัฐอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 14 การประเมินผลกระทบและการลดผลกระทบเสียหาย

1. แต่ละภาคี จักต้องดำเนินการ, *ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม*, ดังต่อไปนี้

ก) นำระเบียบวิธีการที่เหมาะสมเข้าไปใช้ ซึ่งต้องการให้ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการหลีกเลี่ยงหรือการลดผลนั้น ๆ และ, *ในกรณีที่เหมาะสม*, ยอมให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในวิธีการดังกล่าว

ข) นำการจัดการที่เหมาะสมเข้าไปใช้เพื่อให้หลักประกันว่า ผลลัพธ์ทางสิ่งแวดล้อมสืบเนื่องจากโปรแกรมและนโยบายของภาคีนั้น ๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับการพิจารณาทันการณ

ค) ส่งเสริม, บนพื้นฐานการเอื้ออำนวยผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน, การแจ้งให้ทราบ, การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรมภายใต้ดูแลหรือการควบคุม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมี

ผลเสียหายอย่างสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพของรัฐอื่น หรือในพื้นที่นอกเหนืออาณาเขตของชาติตน, โดยการสนับสนุนให้มีข้อตกลงการดำเนินงานร่วมแบบทวิภาคี, ภูมิภาคหรือพหุภาคี, *เท่าที่เหมาะสม*

ง) ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีอันตรายหรือความเสียหายร้ายแรง, เกิดขึ้นภายใต้ตุลาอาญาหรือการควบคุมของประเทศนั้น ๆ, ซึ่งมีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ภายใต้ตุลาอาญาของรัฐอื่นหรือในพื้นที่นอกเหนืออาณาเขตของชาตินั้น ๆ, แงรัฐที่มีแนวโน้มจะได้รับผลของอันตรายหรือความเสียหายนั้นโดยทันที, เช่นเดียวกับริเริ่มการปฏิบัติงานที่จะป้องกันหรือลดอันตรายหรือความเสียหายนั้น และ

จ) ส่งเสริมการดำเนินงานระดับชาติเกี่ยวกับการสนองตอบโดยเร่งด่วนต่อกิจกรรมหรือเหตุการณ์, ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรืออื่น ๆ, ซึ่งมีอันตรายอย่างร้ายแรงหรือฉุกเฉินต่อความหลากหลายทางชีวภาพและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้ส่งกำลังสำรองช่วยเหลือความพยายามระดับชาตินั้น ๆ และเพื่อวางแผนฉุกเฉินร่วมกัน ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและได้รับการตกลงจากรัฐต่าง ๆ หรือองค์การประสานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

2. สมัชชาภาคีจักต้องตรวจสอบ, โดยศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับรับผิดชอบและการแก้ไขปัญหา, ซึ่งรวมทั้งการฟื้นฟูให้คืนสภาพเดิมและการชดเชยความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ, ยกเว้นในกรณีซึ่งความรับผิดชอบนั้นเป็นเรื่องภายในอย่างแท้จริง

มาตรา 15 การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม

1. โดยตระหนักถึงสิทธิอธิปไตยของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน อำนาจในการพิจารณา กำหนดการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมขึ้นอยู่กับรัฐบาลแห่งชาติและอยู่ภายใต้กฎระเบียบของชาตินั้น ๆ

2. แต่ละภาคีจักต้องพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่อเอื้ออำนวยในการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม สำหรับการใช้อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมโดยภาคีอื่น ๆ และไม่วางข้อจำกัดซึ่งขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

3. ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา ทรัพยากรพันธุกรรมซึ่งถูกจัดทำให้โดยภาคี, ดังได้อ้างถึงในมาตรานี้ และมาตรา 16 และ 19, เป็นเฉพาะทรัพยากรซึ่งถูกจัดทำให้โดยภาคี ซึ่งเป็นประเทศถิ่นกำเนิดของทรัพยากรนั้น หรือโดยภาคีซึ่งได้รับทรัพยากรพันธุกรรมนั้นมาโดยสอดคล้องกับอนุสัญญานี้

4. การเข้าถึง, ในกรณีที่ได้รับอนุญาต, จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันและอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของมาตรานี้

5. การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมจักต้องอยู่ภายใต้การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าของภาคีซึ่งให้ทรัพยากรนั้น นอกเสียจากในกรณีที่ภาคนั้นพิจารณาเป็นประการอื่น

6. แต่ละภาคี จักต้องพยายามที่จะจัดทำและดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้ทรัพยากรพันธุกรรม ที่ภาคีอื่น ๆ จัดทำให้ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่, หากเป็นไปได้ทำการวิจัยภายในภาคนั้น ๆ

7. แต่ละภาคีจักต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือนโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม*, และโดยสอดคล้องกับมาตรา 16 และ 19 และ, ในกรณีที่จำเป็น, โดยผ่านกลไกการเงิน ซึ่งกำหนดโดยมาตรา 20 และ 21 ทั้งนี้ด้วยเจตนารมณ์เพื่อแบ่งปันในวิถีทางที่ยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งผลของการวิจัยและการพัฒนา และซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมทางการพาณิชย์และอื่น ๆ กับภาคี ที่ได้ให้ทรัพยากรนั้น การแบ่งปันนั้น ๆ จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน

มาตรา 16 การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1. แต่ละภาคี, โดยตระหนักว่าเทคโนโลยีหมายถึงรวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพและทั้งการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างภาคีเป็นสิ่งจำเป็นขาดเสียมิได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้, ดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดของมาตรานี้เพื่อจัดทำให้และ/หรือ เอื้ออำนวยแก่การเข้าถึงเพื่อและถ่ายทอดไปยังภาคีอื่น ๆ ซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน หรือเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมและไม่เป็นต้นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

2. การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องถูกจัดให้และเอื้ออำนวยภายใต้เงื่อนไขที่ยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด หมายถึงภายใต้เงื่อนไขแบบผ่อนปรนหรือแบบสิทธิพิเศษ, ในกรณีที่ได้ตกลงร่วมกัน, และในกรณีที่จำเป็น, โดยสอดคล้องกับกลไกทางการเงิน ซึ่งกำหนดโดยมาตรา 20 และ 21 สำหรับกรณีที่เทคโนโลยีอยู่ภายใต้การคุ้มครองของสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ การเข้าถึงและการถ่ายตอดนั้นจำเป็นต้องถูกจัดให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ซึ่งเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอย่างพอเพียงและอย่างมีประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้ย่อนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับวรรค 3, 4 และ 5 ข้างล่างนี้

3. แต่ละภาคีจำเป็นต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย ด้านการบริหาร หรือนโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม,* ด้วยความมุ่งหมายว่าภาคี, โดยเฉพาะซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา, ที่จัดทำให้ทรัพยากรพันธุกรรมได้รับการจัดให้เข้าถึงและรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งใช้ประโยชน์ทรัพยากรเหล่านั้น ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันทั้งนี้หมายถึงรวมถึงเทคโนโลยีซึ่งถูกคุ้มครองโดยสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ, ในกรณีที่จำเป็น, โดยข้อกำหนดของมาตรา 20 และ 21 และโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและสอดคล้องกับวรรค 4 และ 5 ข้างล่างนี้

4. แต่ละภาคีจำเป็นต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือ นโยบาย, *เท่าที่เหมาะสม,* ด้วยจุดมุ่งหมายว่าภาคีเอกชนจำเป็นต้องเอื้ออำนวยในการเข้าถึง, แก่การพัฒนาาร่วมกัน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งอ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น เพื่อผลประโยชน์สำหรับทั้งสถาบันภาครัฐและภาคเอกชน และในการนี้จำเป็นต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ซึ่งรวมอยู่ในวรรค 1, 2 และ 3 ข้างต้น

5. ภาคี, โดยตระหนักว่าสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามอนุสัญญานี้, จำต้องให้ความร่วมมือในการนี้ภายใต้กฎระเบียบแห่งชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อที่จะเป็นหลักประกันว่าสิทธิอื่น ๆ ได้รับการสนับสนุนและไม่ขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

มาตรา 17 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

1. ภาคีจำเป็นต้องเอื้ออำนวยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากทุกแหล่งของรัฐที่สามารถจัดหาข้อมูลให้ได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการเป็นพิเศษของประเทศกำลังพัฒนา

2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จำต้องรวมถึงการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยทางวิชาการ, วิทยาศาสตร์และสังคมเศรษฐกิจ, เช่นเดียวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกอบรมและการสำรวจ, ความรู้พิเศษเฉพาะ, ความรู้พื้นบ้านและความรู้ที่สืบทอดมาตามประเพณี และประกอบร่วมกับเทคโนโลยีดังอ้างถึงในมาตรา 16, วรรค 1 ในการนี้ จำต้อง, *ในกรณีที่เป็นไปได้,* รวมถึงการส่งข้อมูลข่าวสารกลับสู่ประเทศเดิมด้วย

มาตรา 18 ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์

1. ภาครัฐต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ในสาขาการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ, ในกรณีที่มีความจำเป็น, โดยผ่านสถาบันระหว่างประเทศและระดับชาติที่เหมาะสม
2. แต่ละภาครัฐต้องส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์กับภาคอื่น ๆ, โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา, ในการอนุรักษ์อนุสัญญา, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, โดยผ่านการจัดทำและการดำเนินการนโยบายแห่งชาติในการส่งเสริมความร่วมมือนั้น ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่การพัฒนา และการเสริมสร้างสมรรถนะของชาติ, โดยวิถีทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเสริมสร้างในระดับสถาบันองค์การ
3. สมัชชาภาคี, ในการประชุมครั้งแรก, จักต้องกำหนดว่าจะจัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคนิคอย่างไร เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยแก่ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์
4. ภาครัฐต้อง, โดยสอดคล้องกฎหมายและนโยบายของชาติ, สนับสนุนและจัดทำวิธีการสำหรับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี, รวมทั้ง เทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีที่สืบทอดมาตามประเพณี, ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ สำหรับเจตนารมณ์ประการนี้, ภาครัฐต้องส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกอบรมบุคลากรและในการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้วย
5. ภาครัฐ จักต้อง, ภายใต้ความตกลงร่วมกัน, ส่งเสริมการจัดตั้งโปรแกรมการวิจัยร่วมและการดำเนินกิจการร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

มาตรา 19 การควบคุมดูแลเทคโนโลยีชีวภาพและการจัดสรรผลประโยชน์

1. แต่ละภาครัฐต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือ นโยบาย, เท่าที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้ภาคีเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกิจกรรมการวิจัยทางเทคโนโลยีชีวภาพ, โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งได้จัดหาให้ทรัพยากรพันธุกรรมสำหรับการวิจัยนั้น, และหากเป็นไปได้ทำการวิจัยภายในภาคนั้น ๆ
2. แต่ละภาครัฐต้องดำเนินมาตรการที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งปวง เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา, ได้เข้าถึงตามลำดับก่อนหลัง, ซึ่งผลลัพธ์และผลประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งใช้ทรัพยากรชีวภาพที่ภาคีเหล่านั้นได้จัดหาให้ ทั้งนี้บนพื้นฐานแห่งความยุติธรรมและความเสมอภาค การเข้าถึงนั้น ๆ จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน
3. ภาครัฐต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีพิธีสารและรูปแบบของพิธีสาร โดยจัดวางระเบียบวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งรวมทั้ง, โดยเฉพาะอย่างยิ่ง, การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าในเรื่องเกี่ยวกับการถ่ายทอดอย่างปลอดภัย การดูแล และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพอันอาจมีผลเสียหายต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
4. แต่ละภาครัฐต้องดำเนินงานโดยตรงหรือโดยมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ทางด้านกฎหมายหรือทางด้านธรรมชาติ ดำเนินงานภายใต้ดุลอาณัติของตนเกี่ยวกับจัดหาให้สิ่งมีชีวิตตั้งได้อย่างถึงในวรรค 3 ข้างต้น, จัดให้มีข้อมูลซึ่งพอหาได้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และกฎระเบียบความปลอดภัย ซึ่งประเทศภาคีเป็นผู้กำหนดเพื่อการควบคุมดูแลสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ, เช่นเดียวกับจัดให้มีข้อมูลที่ทำให้ได้เกี่ยวกับผลกระทบเสียหายที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นจากสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะชนิดซึ่งเป็นที่กังวลวิตกแก่ภาคีซึ่งสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ จะถูกนำเข้าไป

มาตรา 20 ทรัพยากรการเงิน

1. แต่ละภาคีดำเนินการเพื่อให้, โดยสอดคล้องกับสมรรถภาพของตน, การสนับสนุนทางการเงินและแรงจูงใจสำหรับกิจกรรมในชาติซึ่งมีเจตนาที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับแผนการ, ลำดับความสำคัญและโปรแกรมของชาตินั้น ๆ

2. ภาคีประเทศที่พัฒนาแล้ว จัดจัดหาทรัพยากรการเงิน ทั้งที่ใหม่และเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้ชำระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นครบเต็มจำนวนตามที่ได้ตกลงไว้ เพื่อการดำเนินมาตรการให้บรรลุผลสำเร็จตามข้อผูกพันของอนุสัญญาฉบับนี้ และเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากบทบัญญัติของอนุสัญญาซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ได้ตกลงกันระหว่างภาคีประเทศกำลังพัฒนา กับสถาบันตามที่ได้อ้างถึงในมาตรา 21, ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญของโปรแกรม, และกฎเกณฑ์ความเหมาะสม และรายการระบุค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสมัชชาภาคีได้จัดทำขึ้น ภาคีอื่น, รวมทั้งประเทศซึ่งได้ผ่านเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการตลาดอาจสมัครใจรับภาระตามข้อผูกพันของภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ตามความมุ่งหมายของมาตรานี้, สมัชชาภาคีจัดทำรายการนามภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และภาคีอื่นซึ่งสมัครใจรับภาระตามพันธกรณีของภาคีประเทศพัฒนาแล้วในการประชุมครั้งแรก สมัชชาภาคีจักพิจารณาบททวนเป็นระยะและหากจำเป็นจักแก้ไขรายการนั้น การบริจาคจากประเทศอื่นและแหล่งอื่นบนพื้นฐานแห่งความสมัครใจจะได้รับการส่งเสริมด้วยการดำเนินการตามพันธสัญญาที่จักต้องคำนึงถึงความต้องการเกี่ยวกับกองทุนที่พอเพียง, คาดหวังได้, และหมุนเวียนทันเวลา และความสำคัญของการแบ่งปันรับภาระระหว่างภาคีซึ่งเป็นผู้บริจาคตั้งระบุนามในรายการ

3. ภาคีประเทศพัฒนาแล้วอาจให้, และภาคีประเทศกำลังพัฒนาจักใช้ให้เป็นประโยชน์, ทรัพยากรการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้ โดยผ่านช่องทางแบบทวิภาคี, ภูมิภาคหรือพหุภาคีอื่น ๆ ด้วย

4. ขอบเขตที่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพตามพันธสัญญาภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ จะขึ้นอยู่กับดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพของภาคีประเทศพัฒนาแล้วตามพันธสัญญาของตนภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ ที่เกี่ยวข้องกับการทรัพยากรการเงินและการถ่ายทอดเทคโนโลยี และจะคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจริงที่ว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและการกำจัดความยากจนเป็นความสำคัญอันดับแรกและเหนืออื่นใด สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา

5. ภาคีจักต้องคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความต้องการโดยเฉพาะเจาะจงและสถานการณ์พิเศษของประเทศที่พัฒนาแล้วหลังในการดำเนินกิจกรรมของประเทศนั้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

6. ภาคีจักพิจารณาสถานการณ์พิเศษอันเป็นผลจากการที่ความหลากหลายทางชีวภาพมีความเป็นอิสระทั้งในด้านการกระจายตัวและทำเลที่ตั้ง ซึ่งเกิดในภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะรัฐที่เป็นเกาะเล็ก ๆ

7. ควรพิจารณาด้วยถึงสถานการณ์พิเศษของประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเปราะบางที่สุด ดังเช่น ประเทศในเขตทะเลทรายและกึ่งทะเลทราย, พื้นที่ชายฝั่งและภูเขา

มาตรา 21 กลไกการเงิน

1. จักต้องมีกลไกสำหรับข้อกำหนดของทรัพยากรการเงินแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา, ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ บนพื้นฐานของการให้เปล่าหรือให้แบบผ่อนปรน ซึ่งสิ่งที่จำเป็นดังบรรยายในมาตรานี้ กลไกจักมีบทบาทหน้าที่ภายใต้ขอบเขตอำนาจและการแนะนำของสมัชชาภาคีและจักมีภาระที่ต้องชี้แจงการดำเนินงานต่อสมัชชาภาคี ทั้งนี้ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ การดำเนินการของกลไกจักกระทำโดยสถาบันที่ตั้งที่สมัชชาได้มีมติแต่งตั้งในการประชุมครั้งแรก ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ สมัชชาภาคีจักกำหนดนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญของโปรแกรมและกฎเกณฑ์สำหรับความเหมาะสม ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้น ในการบริจาดควรพิจารณาถึงความต้องการในเรื่องความคาดหวังได้, ความพอเพียง และการหมุนเวียนทันเวลา ของเงินทุนตั้งได้อ้างถึงในมาตรา 20 ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับปริมาณทรัพยากรที่ต้องการ ซึ่งสมัชชาภาคีจะกำหนดเป็นระยะ และความสำคัญของการแบ่งปันรับภาระระหว่างประเทศผู้บริจาค ดังระบุในรายการที่อ้างถึงในมาตรา 20, วรรค 2 การบริจาดโดยสมัครใจอาจกระทำได้ โดยภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และโดยประเทศอื่นและแหล่งอื่น กลไกจักดำเนินการภายในระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยและโปร่งใส

2. สืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา สมัชชาภาคีจักต้องกำหนดนโยบาย, กลยุทธ์และลำดับความสำคัญของโปรแกรม เช่นเดียวกับกฎเกณฑ์โดยละเอียดและแนวทางสำหรับความเหมาะสมในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการเงิน รวมทั้ง การติดตามตรวจสอบและประเมินคุณค่าการใช้ประโยชน์นั้นด้วยความสม่ำเสมอ สมัชชาภาคีจักต้องตัดสินใจในการจัดการให้มีผลการดำเนินงานในวรรค 1 ข้างต้น หลังจากได้มีการปรึกษาหารือกับสถาบันซึ่งได้รับมอบหมายในการดำเนินกลไกทางการเงินแล้ว

3. สมัชชาภาคี จักต้องพิจารณาทบทวนประสิทธิผลของกลไก ที่ได้จัดตั้งขึ้นภายในมาตรานี้ ซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์และแนวทางตั้งได้อ้างถึงในวรรค 2 ข้างต้น ภายในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี หลังจากอนุสัญญา มีผลบังคับใช้และต่อจากนั้นด้วยความสม่ำเสมอ บนพื้นฐานของการพิจารณาทบทวนนั้นจักต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลของกลไกหากจำเป็น

4. ภาคีจักต้องพิจารณาเสริมสร้างระบบการเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนให้ทรัพยากรการเงินสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 22 ความสัมพันธ์กับอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นๆ

1. บทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ จักไม่มีผลต่อสิทธิและข้อผูกพันของภาคีใด อันเกิดจากความตกลงระหว่างประเทศใดๆ ที่มีอยู่แล้ว ยกเว้นในกรณีที่ใช้สิทธิและข้อผูกพันเหล่านั้น เป็นผลให้เกิดความเสียหายร้ายแรงหรือการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

2. ภาคีจักต้องดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยสอดคล้องกับสิทธิและข้อผูกพันของรัฐ ที่อยู่ภายใต้กฎหมายทางทะเล

มาตรา 23 สมัชชาภาคี

1. โดยนัยนี้สมัชชาภาคีจึงได้รับการจัดตั้งขึ้นการประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคี จักต้องถูกเรียกระดม โดยผู้อำนวยการบริหารโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ภายในไม่เกินหนึ่งปีหลังจากอนุสัญญาฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ต่อจากนั้นการประชุมสามัญของสมัชชาภาคีจักต้องมีขึ้นในช่วงระยะเวลาที่สม่ำเสมอ ซึ่งจะได้รับการพิจารณาจากมติจากสมัชชาภาคีในการประชุมครั้งแรก

2. การประชุมพิเศษของสมัชชาภาคีจักต้องมีขึ้นในเวลาอื่น ๆ ที่สมัชชาภาคีเล็งเห็นว่ามีความจำเป็นหรือตามคำขอร้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีใด ๆ ทั้งนี้ กำหนดให้ดำเนินการภายในหกเดือนหลังจากที่ภาคีได้รับทราบจากสำนักเลขาธิการ และจักต้องได้รับความเห็นชอบอย่างน้อยจากหนึ่งในสามของภาคีก่อน

3. สมัชชาภาคีจักต้องได้รับมติเห็นชอบและยอมรับกฎเกณฑ์ของขั้นตอนวิธีการสำหรับสมัชชาภาคีเองและสำหรับคณะกรรมการซึ่งสมัชชาภาคีอาจตั้งขึ้นเช่นเดียวกับกฎเกณฑ์ทางการเงินซึ่งครอบคลุมการให้ทุนสนับสนุนสำนักเลขาธิการ ในการประชุมสามัญจักต้องมีการรับรองงบประมาณเพื่อนำไปใช้ตามช่วงระยะเวลาหนึ่งจนกว่าการประชุมสามัญครั้งต่อไปจะมาถึง

4. สมัชชาภาคีจักต้องควบคุมการพิจารณาทบทวนการดำเนินการตามอนุสัญญา และเพื่อความมุ่งหมายดังนี้ จักต้อง

ก) กำหนดรูปแบบ และช่วงระยะเวลาในการถ่ายทอดข้อมูลที่ภาคีจะต้องเสนอตามมาตรา 26 และพิจารณาข้อมูลนั้นเช่นเดียวกับรายงานซึ่งคณะกรรมการใด ๆ เป็นผู้เสนอ

ข) พิจารณาทบทวนข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเสนอโดยสอดคล้องกับมาตรา 25

ค) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, พิธีสารมาใช้โดยสอดคล้องกับมาตรา 28

ง) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, ข้อแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาฉบับนี้ และภาคผนวกมาใช้, โดยสอดคล้องกับมาตรา 29 และ 30

จ) พิจารณาข้อแก้ไขปรับปรุงในพิธีสารใด ๆ เช่นเดียวกันกับในภาคผนวกใด ๆ นอกจากนั้น, และ, หากตัดสินใจดังนั้น, เสนอแนะการยอมรับ ต่อภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง

ฉ) พิจารณาและยอมรับ, หากเป็นที่ต้องการ, ภาคผนวกเพิ่มเติมแก่อนุสัญญาฉบับนี้มาใช้, โดยสอดคล้องกับมาตรา 30

ช) จัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าว, โดยเฉพาะเพื่อให้ข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ หากดูเสมือนว่ามีความจำเป็นเพื่อการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้

ซ) ติดต่อประสานงาน, ผ่านสำนักเลขาธิการ, กับองค์กรบริหารสำหรับอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ครอบคลุมในอนุสัญญาฉบับนี้ โดยพิจารณาถึงการวางรูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์กรดังกล่าว, และ

ฌ) พิจารณาและดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติมใด ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ ตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของอนุสัญญา

5. สหประชาชาติ, หน่วยงานพิเศษของสหประชาชาติและหน่วยงานการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับรัฐใด ๆ ซึ่งมีใช้ภาคีในอนุสัญญาฉบับนี้ อาจส่งผู้แทนเข้าสังเกตการณ์ในการประชุมสมัชชาภาคีได้ องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นของราชการหรือไม่ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมในสาขาซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้แจ้งให้สำนักเลขาธิการทราบความปรารถนาในการเข้าสังเกตการณ์ในการประชุมสมัชชาภาคี อาจได้รับอนุญาตให้เข้าประชุมได้ หากอย่างน้อย

หนึ่งในสามของภาคีมิได้คัดค้าน การอนุญาตให้เข้าประชุมและการมีส่วนร่วมในการประชุม จักต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ตามระเบียบวิธีการซึ่งได้รับการรับรองจากสมัชชาภาคีแล้ว

มาตรา 24 สำนักเลขาธิการ

1. โดยนัยนี้สำนักเลขาธิการจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น บทบาทหน้าที่ของสำนักเลขาธิการจักต้อง
 - ก) เพื่อจัดและให้บริการสำหรับการประชุมของสมัชชาภาคีดังกล่าวในมาตรา 23
 - ข) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายจากพิธีสารใด ๆ
 - ค) เพื่อเตรียมรายงาน เกี่ยวกับการบริหารตามภาระหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ และเสนอรายงานนั้นต่อสมัชชาภาคี
 - ง) เพื่อประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องและ, โดยเฉพาะเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและการทำงาน ซึ่งอาจจำเป็นในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ, และ
 - จ) เพื่อปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งอาจได้รับมอบหมายจากสมัชชาภาคี
2. ในการประชุมสามัญครั้งแรก, สมัชชาภาคีจักต้องแต่งตั้งสำนักเลขาธิการจากองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีสมรรถนะที่จะดำเนินงานได้ ซึ่งได้แสดงความจำนงที่จะทำหน้าที่สำนักเลขาธิการภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้

มาตรา 25 คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี

1. คณะกรรมการตามข้อกำหนดเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์, วิชาการและเทคโนโลยี, โดยนัยนี้จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยสมัชชาภาคี, และเท่าที่เหมาะสม, คณะกรรมการอื่นในการให้คำปรึกษาอย่างทันเวลาเกี่ยวกับการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้ คณะกรรมการนี้จักเปิดให้ภาคีทั้งปวงมีส่วนร่วมและจักดำเนินการแบบสหวิชา คณะกรรมการนี้จักประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาลที่มีสมรรถนะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการเฉพาะด้าน คณะกรรมการนี้จักรายงานต่อสมัชชาเป็นระยะเกี่ยวกับทุกแง่มุมในการดำเนินงานของตน
2. ภายใต้อำนาจและโดยสอดคล้องกับแนวทางที่ได้วางไว้โดยสมัชชาภาคีและตามคำร้องขอคณะนี้จักต้อง
 - ก) เสนอการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ข) เตรียมการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับผลของมาตรการประเภทต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยสอดคล้องกับข้อกำหนดของอนุสัญญา
 - ค) จำแนกระบบเทคโนโลยีซึ่งริเริ่มสร้างสรรค์, เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีสุดยอดและเคล็ดลับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแนะนำเกี่ยวกับวิถีทางและรูปแบบการส่งเสริมการพัฒนาและ/หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าว
 - ง) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมทางวิทยาศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศในการวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน, และ
 - จ) ตอบสนองต่อคำถามทางวิทยาศาสตร์, วิชาการ, เทคโนโลยีและวิธีการ ซึ่งสมัชชาภาคี และคณะกรรมการของสมัชชาภาคีอาจจะเสนอต่อหน่วย

3. บทบาทหน้าที่,ขอบเขตในการรับมอบอำนาจ, การจัดระบบและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนี้อาจจะได้รับการเพิ่มเติมในรายละเอียดโดยสมัชชาภาคี

มาตรา 26 รายงาน

แต่ละภาคีจักต้องเสนอต่อสมัชชาภาคี, เป็นระยะตามที่สมัชชาภาคีกำหนด, รายงานเกี่ยวกับมาตรการซึ่งได้ดำเนินไปเพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญา และประสิทธิผลของมาตรการนั้นในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

มาตรา 27 การยุติข้อพิพาท

1. ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างภาคีเกี่ยวกับการตีความและการใช้ออนุสัญญานี้ ภาคีที่เกี่ยวข้องจักต้องหาข้อยุติโดยการเจรจา

2. หากภาคีที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตกลงกันได้โดยการเจรจา ภาคีนั้นอาจร่วมกันหาความช่วยเหลือจากหรือเรียกร้องให้มีการไกล่เกลี่ยจากบุคคลที่สาม

3. เมื่อให้สัตยาบัน, ยอมรับ, เห็นชอบ, หรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้, หรือในเวลาใดภายหลังจากนั้น, รัฐหนึ่งๆ หรือองค์การผสมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค อาจแถลงการณ์เป็นลายลักษณ์อักษรกับผู้รับมอบเกี่ยวกับข้อพิพาทที่มีได้รับการแก้ไข, โดยสอดคล้องกับวรรค 1 หรือวรรค 2 ข้างต้น, ว่า ยอมรับรูปแบบการยุติข้อพิพาทประการใดประการหนึ่งหรือทั้งสองประการดังต่อไปนี้, อันเป็นการบีบบังคับ,

ก) การตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ โดยสอดคล้องกับขั้นตอนวิธีการที่ได้วางไว้ในส่วน 1 ของภาคผนวก 2

ข) เสนอข้อพิพาทต่อศาลโลกให้ตัดสิน

4. หากภาคีที่มีข้อพิพาทมิได้, โดยสอดคล้องกับวรรค 3 ข้างต้น, ยอมรับขั้นตอนวิธีการเดียวกันหรือขั้นตอนวิธีการใด ๆ ภาคีนั้นจักต้องเสนอข้อพิพาทต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ตัดสิน โดยสอดคล้องกับส่วน 2 ภาคผนวก 2 เว้นเสียแต่ว่าภาคีนั้นจะตกลงเป็นประการอื่น

5. บทบัญญัติของมาตรานี้จักนำไปใช้กับพิธีสารใด ๆ ก็ได้ ยกเว้นแต่ว่าได้กำหนดไว้ในพิธีสารที่เกี่ยวข้องแล้ว

มาตรา 28 การรับรองพิธีสาร

1. ภาคีจักต้องร่วมมือในการจัดทำและรับรองพิธีสารของอนุสัญญานี้
2. พิธีสารจักต้องได้รับการรับรองในการประชุมสมัชชาภาคี
3. สำนักเลขาธิการจักต้องจัดส่งเนื้อหาของพิธีสารใด ๆ ที่ได้รับการเสนอขึ้นมา ให้แก่ภาคีภายในหกเดือนก่อนการประชุมนั้น

มาตรา 29 การแก้ไขอนุสัญญา หรือพิธีสาร

1. ภาควิทยาศาสตร์ อาจเสนอข้อแก้ไขสำหรับอนุสัญญาระดับนี้ ภาควิทยาศาสตร์ ของพิธีสารอาจเสนอข้อแก้ไขสำหรับพิธีสารนั้น ๆ
2. ข้อแก้ไขในอนุสัญญาระดับนี้จักต้องได้รับการรับรองในที่ประชุมของสมัชชาภาคี การแก้ไขในพิธีสารใด ๆ จักต้องได้รับการรับรองในการประชุมภาคีของพิธีสารที่เป็นปัญหานั้น เนื้อหาของข้อแก้ไขใด ๆ ที่เสนอขึ้นมาในอนุสัญญาระดับนี้ หรือในพิธีสารใด ๆ, ยกเว้นซึ่งได้ถูกกำหนดโดยพิธีสารนั้น ๆ จักต้องถูกส่งให้แก่ภาคีของสัญญาที่เป็นปัญหานั้น ๆ โดยสำนักเลขาธิการอย่างน้อยหกเดือนก่อนการประชุม เพื่อรับรองข้อแก้ไขดังกล่าว สำนักเลขาธิการจักต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอขึ้นมาให้แก่ผู้ลงนามในอนุสัญญาระดับนี้ เพื่อทราบด้วย
3. ภาคีจักต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะให้มีการตกลงเกี่ยวกับข้อแก้ไขที่เสนอขึ้นมาในอนุสัญญาระดับนี้หรือในพิธีสารใด ๆ โดยการขอความเห็นชอบจากทุกฝ่าย หากความพยายามทั้งหมดในการขอความเห็นชอบได้ถูกใช้หมดสิ้นแล้วหรือไม่ได้มีการตกลงข้อแก้ไขนั้นจักต้องได้รับการรับรองโดยเสียงส่วนใหญ่ ตั้งแต่สองในสามเสียงขึ้นไปจากภาคีที่เป็นปัญหานั้น ที่มาประชุมและลงคะแนนเสียง และผู้รับมอบจักต้องเสนอข้อแก้ไขนั้นแก่ภาคีทั้งหลายเพื่อการให้สัตยาบัน, การยอมรับ หรือการเห็นชอบ
4. การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบแก่ข้อแก้ไขจักต้องแจ้งแก่ผู้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาเป็นลายลักษณ์อักษร ข้อแก้ไขซึ่งได้รับการรับรองโดยสอดคล้องกับวรรค 3 ข้างต้น จักมีผลบังคับใช้ระหว่างภาคีซึ่งได้ยอมรับข้อแก้ไขนั้น ทั้งนี้ในวันที่เก้าสิบหลังจากที่ได้ส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ หรือสารเห็นชอบโดยอย่างน้อยสองในสามของภาคีของอนุสัญญาระดับนี้ หรือภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้องตามหลักการเช่นนี้ ข้อแก้ไขดังกล่าวจักมีผลบังคับใช้สำหรับภาคีอื่นในวันที่เก้าสิบหลังจากที่ภาคีนั้นได้ส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับหรือสารเห็นชอบต่อข้อแก้ไขนั้นแล้ว
5. ตามความมุ่งหมายของมาตรานี้ “ภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนเสียง” หมายถึงภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้าน

มาตรา 30 การรับรองและการแก้ไขภาคผนวก

1. ภาคผนวกของอนุสัญญาระดับนี้ หรือพิธีสารใด ๆ จักเป็นส่วนประกอบของอนุสัญญา หรือของพิธีสารนั้น, ตามแต่กรณี, และ, หากมิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น, การรับรองอนุสัญญา หรือพิธีสารทำให้เป็นการรับรองภาคผนวกใด ๆ ด้วย ในเวลาเดียวกันนั้นภาคีนั้นจักต้องกำหนดในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการ, วิทยาศาสตร์, วิชาการ, และการบริหาร
2. ยกเว้นที่อาจได้กำหนดไว้ในพิธีสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับภาคผนวกของพิธีสารนั้น, จักต้องประยุกต์ใช้วิธีการดังต่อไปนี้ในการนำเสนอ, การรับรอง, และการมีผลบังคับใช้ ของภาคผนวกที่เพิ่มเติมของอนุสัญญาระดับนี้ หรือภาคผนวกของพิธีสารใด ๆ
 - ก) ภาคผนวกของอนุสัญญาระดับนี้หรือพิธีสารใดจักต้องถูกเสนอและได้รับการยอมรับโดยสอดคล้องกับวิธีการที่ไว้วางไว้ในมาตรา 29
 - ข) ภาคีใด ซึ่งไม่สามารถจะเห็นชอบกับภาคผนวกเพิ่มเติมของอนุสัญญาระดับนี้ หรือภาคผนวกของพิธีสารใด ๆ จักต้องแจ้งผู้รับมอบ, โดยลายลักษณ์อักษร, ภายในหนึ่งปีจากวันที่ได้รับการติดต่อเพื่อขอการรับรองจากผู้รับมอบ ผู้รับมอบจักแจ้งภาคีที่ปวง โดยปราศจากการล่าช้า เกี่ยวกับหนังสือแสดงความเห็นซึ่งได้รับมา

ภาคีหนึ่ง ๆ อาจถอนเรื่องที่ได้แสดงการคัดค้านไปแล้วในเวลาใดก็ตาม และภาคีผนวกจัก, *ทันทีทันใดนั้น*, มีผลบังคับใช้สำหรับภาคีนั้น ตามเงื่อนไขภายใต้อนุวรรค (ค) ข้างล่างนี้

ค) เมื่อครบกำหนดหมดอายุภายในหนึ่งปีจากวันที่ได้รับการติดต่อเพื่อขอการรับรองจากผู้รับมอบภาคีผนวกจักมีผลบังคับใช้สำหรับทุกภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้ หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้เสนอหนังสือแจ้งความเห็น ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับข้อกำหนดตามอนุวรรค (ข) ข้างต้น

3. การเสนอ, การรับรองและการมีผลบังคับใช้ของข้อแก้ไขภาคีผนวกของอนุสัญญาฉบับนี้หรือของพิธีสารใด ๆ จักอยู่ภายใต้วิธีการเดียวกันกับการเสนอ, การรับรองและการมีผลบังคับใช้ของภาคีผนวกของอนุสัญญา และภาคีผนวกของพิธีสารใด ๆ

4. หากภาคีผนวกเพิ่มเติมหรือข้อแก้ไขของภาคีผนวกเกี่ยวข้องกับข้อแก้ไขของอนุสัญญาฉบับนี้ หรือของพิธีสารใด ๆ ภาคีผนวกหรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมจักไม่มีผลบังคับใช้จนกว่าจะถึงเวลาที่ข้อแก้ไขของอนุสัญญา หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้องมีผลบังคับใช้

มาตรา 31 สิทธิที่จะออกเสียง

1. ยกเว้นดังได้กำหนดในวรรค 2 ข้างล่างนี้, แต่ละภาคีของอนุสัญญา หรือของพิธีสารใด ๆ จักมีหนึ่งเสียง

2. องค์การผานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค, ในเรื่องที่อยู่ในอำนาจซึ่งได้รับมอบหมาย, จักต้องใช้สิทธิของตนที่จะออกเสียงด้วยจำนวนเสียงเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกของตนซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ หรือของพิธีสารที่เกี่ยวข้อง องค์การนั้น ๆ จักต้องไม่ใช้สิทธิออกเสียงหากรัฐสมาชิกของตนได้ใช้สิทธิแล้ว และในทำนองกลับกันรัฐสมาชิกจักต้องไม่ใช้สิทธิออกเสียง หากองค์การนั้น ๆ ได้ใช้สิทธิแล้ว

มาตรา 32 ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญาฉบับนี้กับพิธีสาร

1. รัฐหนึ่ง ๆ หรือองค์การผานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาจไม่กลายเป็นภาคีของพิธีสารหากมิได้เป็นหรือ, ในเวลาเดียวกันกลายเป็น, ภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้

2. มติภายในพิธีสารใด จักต้องได้รับการดำเนินงานโดยภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ภาคีใด ๆ ซึ่งมีได้ให้สัตยาบัน, ยอมรับ, หรือเห็นชอบ กับพิธีสารหนึ่ง ๆ อาจเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุมใด ๆ ของภาคีพิธีสาร นั้น ๆ ได้

มาตรา 33 การลงนาม

อนุสัญญาฉบับนี้ จักต้องเปิดให้มีการลงนาม ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร โดยทุกประเทศและองค์การผานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใด ๆ ในระหว่างวันที่ 5 มิถุนายน 2535 จนถึง 14 มิถุนายน 2536 และ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในกรุงนิวยอร์ก ในระหว่าง วันที่ 15 มิถุนายน 2535 จนถึง 4 มิถุนายน 2536

มาตรา 34 การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบ

1. อนุสัญญาฉบับนี้ และพิธีสารใดๆ จักอยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน, การยอมรับหรือการเห็นชอบโดยรัฐต่างๆ และโดยองค์การพหุภาคีทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค สัตยาบันสาร, สารยอมรับ, หรือสารเห็นชอบจักถูกเก็บสะสมไว้ที่ผู้รับมอบ
2. องค์การใดๆ ที่อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น ซึ่งกลายมาเป็นภาคีของอนุสัญญา หรือของพิธีสารใดๆ โดยที่รัฐสมาชิกของตนมิได้เป็นภาคี จักต้องถูกผูกมัดโดยข้อผูกพันทั้งหมดภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้องขององค์การและรัฐสมาชิกขององค์การนั้นจักตัดสินใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการดำเนินการตามข้อผูกพันภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสาร, ตามแต่กรณี ในกรณีเช่นนั้นองค์การและรัฐสมาชิกจักไม่ได้รับโอกาสให้ใช้สิทธิภายใต้อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน
3. ในสัตยาบันสาร, สารยอมรับหรือสารเห็นชอบ องค์การตั้งได้อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น จักประกาศขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระที่เกี่ยวกับเรื่องที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้องขององค์การเหล่านี้ จักต้องแจ้งให้ผู้รับมอบทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในขอบเขตของสมรรถภาพของตนที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 35 การภาคยานุวัติ

1. อนุสัญญาฉบับนี้ และพิธีสารใดๆ จักเปิดให้รัฐและองค์การพหุภาคีทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ภาคยานุวัติ ตั้งแต่วันที่อนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้องได้ปิดการลงนามแล้ว ภาคยานุวัติสารจักถูกเก็บรวบรวมไว้ที่ผู้รับมอบหมายให้ดูแลรักษา
2. ภาคยานุวัติสาร, องค์การตั้งได้อ้างถึงในวรรค 1 ข้างต้น จักแถลงขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญา หรือพิธีสารที่เกี่ยวข้อง องค์การนี้จักแจ้งให้ผู้รับมอบทราบด้วย หากมีการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของสมรรถภาพของตนในการรับภาระ
3. ข้อกำหนดของมาตรา 34, วรรค 2 จักสามารถนำไปใช้กับองค์การพหุภาคีทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ซึ่งเข้าร่วมเป็นภาคีใหม่ของอนุสัญญาฉบับนี้หรือพิธีสารใดๆ ได้

มาตรา 36 การมีผลบังคับใช้

1. อนุสัญญาฉบับนี้ จักมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่มีการมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร
2. พิธีสารใดๆ จักมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ การมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร จำนวนหนึ่งตั้งได้ระบุในพิธีสารนั้น ได้รับการเก็บรวบรวมไว้แล้ว
3. สำหรับแต่ละภาคีซึ่งให้สัตยาบัน, ยอมรับ หรือให้ความเห็นชอบกับอนุสัญญาฉบับนี้ หรือภาคยานุวัติ นอกจากนั้นหลังจากการส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบหรือภาคยานุวัติสารลำดับที่สามสิบแล้ว อนุสัญญา จักมีผลบังคับใช้ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ภาคีนั้นส่งมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบหรือภาคยานุวัติสาร

4. พิธีสารใดๆ, ยกเว้นดังได้กำหนดเป็นประการอื่นในพิธีสารนั้น, จักมีผลบังคับใช้สำหรับภาคีที่ได้ให้สัตยาบัน, ยอมรับหรือเห็นชอบกับพิธีสารนั้น หรือภาคยานุวัติ หลังจากอนุสัญญา ได้มีผลบังคับใช้สืบเนื่องตามวรรค 2 ข้างต้น ในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ภาคีสงมอบสัตยาบันสาร, สารยอมรับ, สารเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารแล้ว หรือในวันที่อนุสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้ สำหรับภาคีนั้น, ตามแต่ประการใดจะมาภายหลัง

5. ตามเจตนารมณ์ของวรรค 1 และ 2 ข้างต้น สารใดๆ ที่องค์การประสานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคได้ส่งมอบ จักไม่นับเป็นสารเพิ่มเติมจากที่ได้ส่งมอบโดยสมาชิกภาคีขององค์การนั้น

มาตรา 37 การสงวนสิทธิ

ไม่อาจทำข้อสงวนในอนุสัญญาฉบับนี้

มาตรา 38 การเพิกถอน

1. ในเวลาใดก็ตามหลังจากวันที่อนุสัญญา ได้มีผลบังคับใช้สำหรับภาคีแล้วสองปี ภาคีนั้นอาจจะถอนตัวจากอนุสัญญา โดยแจ้งให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับมอบ
2. การเพิกถอนใดๆ จักต้องมีผลสิ้นสุดในหนึ่งปีหลังจากวันที่ผู้รับมอบได้รับเรื่องเพิกถอน หรือในวันที่หลังจากนั้น ซึ่งอาจกำหนดไว้ในหนังสือเพิกถอน
3. ภาคีใดๆ ซึ่งถอนตัวออกจากอนุสัญญาฉบับนี้จักต้องได้รับการพิจารณาว่าได้ถอนตัวจากพิธีสารใดๆ ซึ่งเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา 39 การจัดให้มีการเงินเฉพาะกาล

โดยถือว่าได้รับการปรับปรุงโครงสร้างเต็มที่ โดยสอดคล้องกับความต้องการตามมาตรา 21 กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกของโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ และธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการเสริมสร้างและการพัฒนา จักต้องเป็นสถาบันตั้งอ้างอิงในมาตรา 21 บนพื้นฐานเฉพาะกาล สำหรับในระยะระหว่างการมีผลบังคับใช้อนุสัญญาฉบับนี้ จนถึงการประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคี หรือจนกระทั่งสมัชชาภาคี ตัดสินใจกำหนดสถาบัน โดยสอดคล้องกับมาตรา 21

มาตรา 40 การจัดให้มีสำนักเลขาธิการเฉพาะกาล

สำนักเลขาธิการ ซึ่งจะต้องจัดทำโดยผู้ำนวยการบริหารของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ จักเป็นสำนักเลขาธิการ ดังได้อ้างอิงในมาตรา 24, วรรค 2 บนพื้นฐานเฉพาะกาล สำหรับในระยะระหว่างการมีผลบังคับใช้อนุสัญญาฉบับนี้ จนถึงการประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคี

มาตรา 41 ผู้รับมอบ

เลขาธิการองค์การสหประชาชาติจากรับหน้าที่เป็นผู้รับมอบอนุสัญญาฉบับนี้ และพิธีสารใดๆ

มาตรา 42 ต้นฉบับที่แท้จริง

ต้นฉบับของอนุสัญญาฉบับนี้ ในเนื้อหาภาษาอาราบิก, จีน, อังกฤษ, ฝรั่งเศส, รัสเซีย, และสเปน ซึ่งได้พิสูจน์ถูกต้องเท่าเทียมกันแล้ว จักถูกเก็บรักษาโดยเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

แปลจาก **CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY, JUNE 1992**

เอกสาร CBD/2536

สิงหาคม 2536

มกราคม 2537

มีนาคม 2538

พฤษภาคม 2539

พฤศจิกายน 2539

ธันวาคม 2543

โดย กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

โทร. 271-4232-8 ต่อ 226-7, 279-5202 โทรสาร 271-3251, 279-8088